

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/27/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5621200595
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2023:5621200595.8

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš v právnej veci starostlivosti o maloleté deti S. A., nar. XX. XX. XXXX, a S. A., nar. XX. X. XXXX, obidve deti bytom u otca, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, deti matky L. U., predtým A., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom Q. W. XXX, I., t. č. bytom I. XXX, právne zastúpenej Mgr. Michalom Kurnotom, advokátom so sídlom Žaškov, Páľovská 400/5, a otca S. A., nar. X. X. XXXX, trvale bytom Q. W. XXX, I., právne zastúpeného Mgr. Samuelom Dorociakom, advokátom so sídlom v Liptovskom Mikuláši, 1. mája 697/26, v konaní o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov na čas po rozvode manželstva, v štádiu po právoplatnosti výroku o rozvode manželstva, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1. V prejednávanej veci súd právoplatne (23. 3. 2022) rozhodol o návrhu navrhovateľky na rozvod manželstva. Vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode ku maloletému S. A., nar. XX. XX. XXXX, a S. A., nar. XX. X. XXXX, bol rozhodnutím Krajského súdu v Žiline, č. k. 7CoP/36/2022-623 zo dňa 18. 1. 2023, zrušený rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. až IX., a v tomto rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

2. Uznesením sp. zn. 1P/27/2012 zo dňa 9. 3. 2023 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 10CoP/28/2023 zo dňa 8. 6. 2023 súd na základe návrhu matky rozhodol o rozšírení oprávnenia matky stykať sa s deťmi. Na základe návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia Krajský súd v Žiline v citovanom uznesení nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil matke prispievať na výživu maloletého S. M. S. sumou 60,-eur.

3. Dňa 16. 6. 2023 matka podala návrh na vydanie neodkladného opatrenia, v ktorom žiada opäť o rozšírenie jej oprávnenia stykať sa s maloletými deťmi, a to počas letných prázdnin roka 2023 od 01.07. od 09.00 hod. do 15. 7. 2023 do 18.00 hod. a od 1. 8. od 09:00 hod do 15. 8. 2023 do 18:00 hod. Návrh odôvodnila tým, že sa s otcom maloletých detí nevie dohodnúť na úprave styku cez prázdniny. V prebiehajúcom konaní je neodkladným opatrením určený styk iba všeobecne (bez osobitnej úpravy pre letné prázdniny). Otec tento stav zneužíva a odmieta matke umožniť, aby s deťmi strávila letný čas. Diskusia s otcom nie je možná, otec vedome a úmyselne akúkoľvek racionálnu a konštruktívnu snahu matky odmieta, a to aj na úkor svojich vlastných detí.

4. Zo správy kolízneho opatrovníka o zisťovaní pomerov v rodine, doručenej súdu dňa 28. 6. 2023, vyplýva vyjadrenie maloletého S., že cez prázdniny chce byť iba s otcom. Ak by mama vymyslela výlet, nešiel by s ňou. S otcom má plány na leto, pôjdu do Rakúska, do Nemecka, do Bratislavy. Ak by sa rodičia dohodli o prázdninách, bolo by to zlé. Pri rozhovore o matke komunikoval so sklonenou hlavou a neudržiaval očný kontakt, nevedel vysvetliť, prečo by dohoda rodičov nebola dobrá. Pri zmene témy o

škole už komunikoval primerane a udržiaval aj očný kontakt. Maloletý S. uviedol, že cez prázdniny chce byť u otca, a ku mamine by išiel tak isto, ako jeho brat. Ak by ho mama zobrala ku vode alebo na turistiku, išiel by s ňou. Pri komunikácii pôsobil smutným dojmom, avšak pri otázkach o škole a kamarátoch sa usmieval.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej „CMP“): Na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej „CSP“): Pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP: Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP: V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

9. Podľa § 328 ods. 1 CSP: Ak súd nepostupoval podľa § 327 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

10. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2 CSP: Súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúčenia a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP: Súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

12. Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“): Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä:

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

13. Podľa § 24 ods. 5 ZR: Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu

a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

14. Podľa § 28 ods. 2 ZR: Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

15. Civilný mimosporový poriadok, ako osobitný právny predpis - lex specialis, v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého (§ 365 CMP), vo veciach výživného (§ 366 CMP), vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého (§ 367 CMP) a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých (§ 368 CMP). Matka podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci úpravy styku s maloletými deťmi počas letných prázdnin. Civilný mimosporový poriadok neobsahuje osobitnú úpravu týkajúcu sa neodkladných opatrení vo veciach úpravy styku rodiča s maloletým dieťaťom, preto je potrebné pri rozhodovaní o podanom návrhu vychádzať zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok - lex generalis. Tento v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. Nariadením neodkladného opatrenia je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá si vyžaduje okamžitý zásah súdu. Jednou z podmienok na nariadenie je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechané na úvahe súdu. Ďalším zo základných zákonných predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia je hodnoverným spôsobom osvedčená dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Všeobecne platí, že neodkladné opatrenie vyžaduje okrem osvedčenia danosti práva aj naliehavosť takéhoto opatrenia a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, zúžený.

16. V rámci konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd spravidla vychádza len z návrhu a pripojených listín. Z predložených listinných dôkazov, najmä z návrhu, podaní oboch rodičov, ako aj správy o prešetrení pomerov, mal súd osvedčené, že rodičia maloletých nežijú v spoločnej domácnosti. V súčasnosti je v platnosti neodkladné opatrenie na základe uznesenia Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1P/27/2021 - 649 zo dňa 9. 3. 2023 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 10CoPno/4/2023 zo dňa 8. 6. 2023, keď tunajší súd zmenil pôvodné neodkladné opatrenie č. k. 1P/27/2021 - 109 zo dňa 16. 12. 2021 v spojení s uznesením odvolacieho súdu 7CoP/7/2022 - 170 zo dňa 17. 3. 2022, a oprávnenie matky na styk s maloletými deťmi v každom nepárnom týždni v kalendárnom mesiaci v čase od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. rozšíril o stretávanie v každom nepárnom týždni v kalendárnom mesiaci vždy v utorok a v stredu v čase od 16.00 hod. do 18.30 hod. a v každom párnom týždni v kalendárnom mesiaci v čase od utorok od 16.00 hod. do štvrtka do 07.00 hod., pričom matka je povinná vyzdvihnúť maloleté deti v mieste bydliska otca a po ukončení styku maloleté deti odovzdať otcovi v mieste jeho bydliska, resp. v čase školského vyučovania v školskom/predškolskom zariadení maloletých detí. Odo dňa kedy došlo k prešetreniu pomerov v domácnostiach oboch rodičov (28. 6. 2023) dňa 29. 6. 2023 bolo súdu doručených 7 písomných podaní a 3 zvukové nahrávky, z ktorých je zrejmé, že v komunikácii medzi rodičmi maloletých doposiaľ nedošlo k žiadanej náprave, chyba medzi nimi korektné a rešpektujúce správanie, aj snaha o konštruktívne riešenie otázok týkajúcich sa maloletých detí. Súd pozoruje u nich stále pretrvávajúce tendencie k vzájomnému osočovaniu a sťažovaniu. V súčasnom postoji detí stále pretrváva odmietavé stanovisko k širšiemu kontaktu s matkou, k striedavej osobnej starostlivosti rodičov, i odmietania širšieho kontaktu s matkou v čase prázdnin.

17. V konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých detí. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa súd zohľadňuje najmä skutočnosti uvedené v čl. 5 základných zásad zákona o rodine. V predmetnej veci, s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, vyplývajúce z obsahu doposiaľ zadovážených dôkazov, nepovažuje súd za preukázané, že záujem maloletých detí je ohrozený, ani že je potrebné bezodkladne upraviť pomery medzi účastníkmi konania. V zmysle aktuálne platných súdnych rozhodnutí zabezpečuje otec deťom starostlivosť v širšom rozsahu, a aktuálne nastavený styk matky s maloletými deťmi, upravený širšie v nedávnej dobe, prebieha bez vážnejších problémov. Počas konania vedeného na tunajšom súde od roku 2021 súd pozoruje u rodičov pretrvávajúci stav, keď nie sú zrelí v postojoch a nie sú schopní chrániť svoje deti pred ich vzájomnými konfliktmi, a tieto nemajú záujem adekvátne riešiť. Týmto svojim postojom zásadne prispievajú k negatívnemu prežívaniu detí a ohrozujú ich zdravý fyzický a duševný vývoj.

18. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd dáva do pozornosti i skutočnosť, že v konaní prichádza do úvahy znalecké dokazovanie, cieľom ktorého bude zistiť úroveň a kvalitu osobnostných predpokladov rodičov zabezpečovať výchovu detí po rozvode manželstva, s čím súvisí i úprava režimu osobnej starostlivosti každého z rodičov, a taktiež korelujúca úprava ich vzájomného styku s deťmi.

19. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd konštatuje, že v danom štádiu nie je preukázané, že by bolo potrebné bezodkladne upraviť pomery medzi účastníkmi konania ďalšou, opakovanou (navyše v bezprostrednej časovej súvislosti) úpravou styku matky s deťmi, preto jej návrh ako nedôvodný zamietol. Na druhej strane, súd dáva do zásadnej pozornosti otca nevyhnutnosť viesť maloleté deti, s ktorými je v širšom osobnom styku, ku úcte a rešpektu ich matky, ako rovnocenného rodiča a rovnako najbližšiu osobu v ich živote, ktorú potrebujú, a tu súd zvlášť zdôrazňuje, ku ich zdravému vývinu. Ak otec bude vysielat' smerom ku deťom akceptujúci prístup ku matke, s primerane prejavovým rešpektom, nie je dôvod obávať sa, že by ju deti tendenčne odmietali, a to napríklad i v záujme toho, aby nestratili alebo neohrozili priazeň otca voči nim. Práve naopak, ak otec bude pristupovať ku matke s úctou a rešpektom, bude spätná reakcia detí voči nemu vo forme stabilnej a silnej priazne a väzby ako voči zrelému rodičovi.

19. Súd záverom podotýka, že o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým sa bude rozhodovať vo veci samej. Za tým účelom súd vykoná potrebné dokazovanie, a následne, po vyhodnotení všetkých dôkazov, rozhodne najmä v súlade so záujmami maloletých. Vec je aktuálne v štádiu pred znaleckým dokazovaním za účelom odborného psychologického posúdenia týkajúceho sa, o. i., i skúmania výchovného prostredia a posúdenia osobnostných predpokladov rodičov pre výchovu maloletých.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak. (§ 332 ods. 1 CSP)